

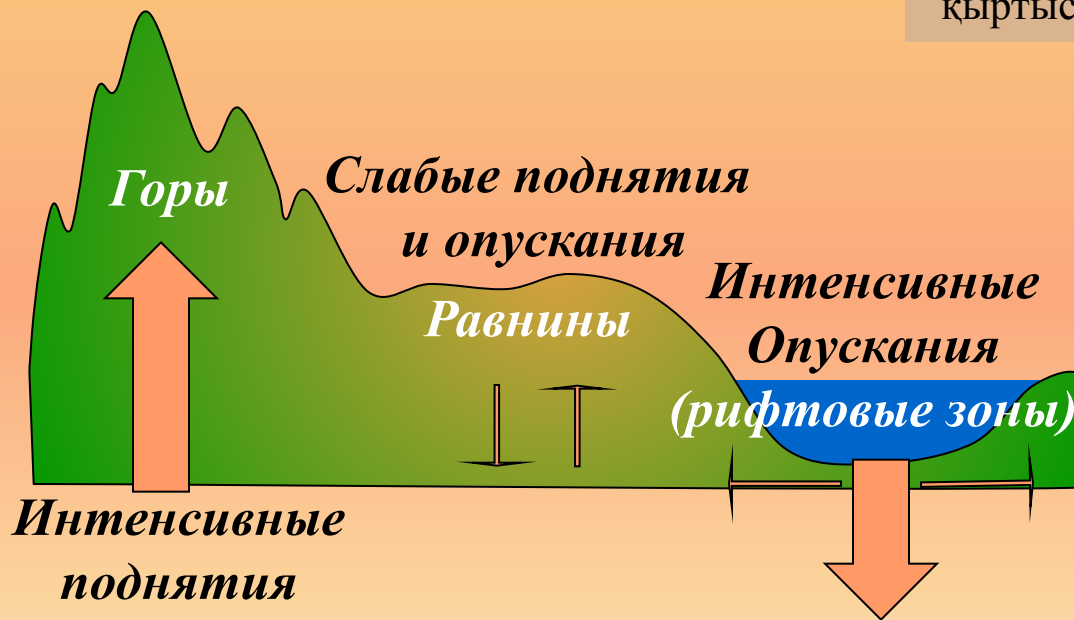
**Жер бедерінің түрлері
және оны
қалыптастыратын күштер**

Эндогендік процестер

Эндогендік күштер-....

Неотектоника –

Неотектоникалық қозғалыстар деп жер қыртысының тік қозғалыстарын атаймыз.

Неотектоникалық қозғалыстар жер бетінің тегіс емес ірі аймақтарын қалыптастырады.

*межгорные понижения
и впадины*

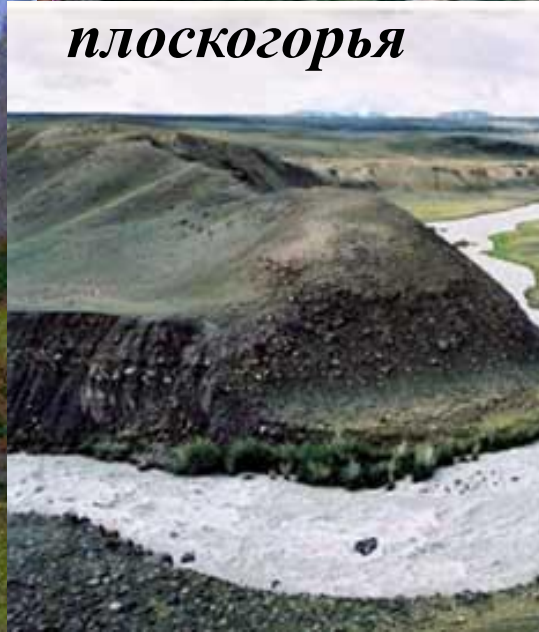
глыбовые горы

шельфовые моря

плоскогорья

заливы

складчатые горы

ВУЛКАНИКАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР

вулканические конусы

Чукотка

вулканические хребты и лавовые плато

кратеры

1. Қазақстанның қай жерінде қатпарлы аймақтар бар?
2. Сіз тұратын жерде неотектоникалық қозғалыстар бар ма?
3. Қазақстанның қай жерінде неотектоникалық қозғалыстар кездеспейді?

Запишите ответ

ЭКЗОГЕНДИК КҮШТЕР

Под действием внешних сил происходит разрушение, перенос и накопление рыхлого материала.

Тартылыс күштің әсері

- В горах климатические процессы разрушают породы на поверхности, глыбы рассыпаются, на горизонтальной поверхности образуется **курум**
- Крупные куски скал или глыбы падают с обрыва – случается **обвал (опырма)**

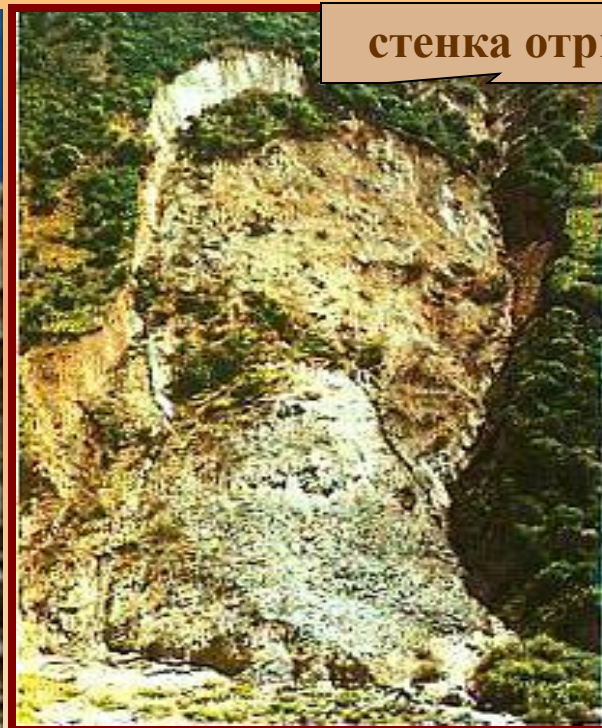

□ Мелкие обломки
накапливаются на склонах и
постепенно сползают вниз –
формируется **осыпь**
(**тасқорым**)

□ По насыщенному водой
пласту часть склона может
съехать вниз - происходит
оползень(сырғыма)

Краснодарский край

стенка отрыва

тело оползня

4. Қазақстанның қай жерінде тасқорым баурайлар кездеседі?

5. Тау аймақтарын тасқорым баурайлардан, сельдерден және қар тасқындардан қорғайтын іс-шараларды келтіріңдер

Запишите ответ

Мұздықтардың әрекеті

Ледник при движении выпахивал широкие углубления с крутыми бортами – **троговые долины** (жазықтар)

Скалы сглаживались текущим вокруг льдом

Алтай, торговая долина

Алтай, торговая долина

Мұздықтардың әсерінен қалыптасқан жер бедері –гляциальды деп аталады.

6. Қазақстанның қай жерінде гляциальды жер бедері қалыптасқан?

8Қазақстанның қай тауларында мұздықтар кездеспейді?

Запишите ответ

Су ағыны – табиғаттың батыл күші

Ағын су-қатты тау жыныстарын қирата отырып жер бедерінің эрозиялық түрлерін қалыптастырады.

Ағын судың нәтижесі сайлар мен жыралардың пайда болуы

Чегемское ущелье

Тау жыныстарының суға ерітілген жерлерде аңғарлар мен карсты оймыштар пайда болады

Капова пещера, Урал

*Пещера Большая Азижская
Кавказ*

Пещера Школьная, Кавказ

Жел эрозиясы

Перевевает
незакрепленные пески
пустынь

ДЮНЫ

барханы

**или
морских
побережий**

Желдің әсерінен қалыптасқан жер бедері
эолды деп аталады

*10. Ғаламтор арқылы неге эолды деп
аталатынын анықтандар*

*11. Су әсерінен қалыптасқан жер бедері
қалай аталады.*

Запишите ответ

АНТРОПОГЕНДЫ РЕЛЬЕФ

каналдар

*плотиналар мен
су қоймалары*

Карьерлер

жолдар

қалалар

терриконы